

DE KAPUCIJNENKERK TE OOSTENDE :
herstel- en opwaarderingswerken (1960-1961).

=====

naar het manuscript van Remi DENOË (+);
redactie : Emile SMISSAERT;
idee en naklank : Frans SONNEVILLE

In het oude centrum van de kuststad Oostende gelegen (hoek Kapucijnen- en Cirkelstraat) – parallel en dichtbij “de havengeule” vol rimpelige deiningen en met bedrijvig op en neer, weg en weer wiegende zich voortbewegende scheepjes – treft men een al eeuwenoud maar nog kloek uitzierend, wel gering van oppervlakte maar duidelijk kerkelijk van wezen, bouwsel aan.

Voorzien van een naar verhouding kleine kloktoren – gedempt van geluid, met beperkte reikwijdte en bescheiden van identiteit en zacht van klank en timbre - en met een fraaie Madonna die haar kind aait en koestert, gezeten en pronkend in een haast vorstelijk uitzierende nis, – een godshuis dat twee gelijke beuken in barokstijl heeft én in contrast staat met de klaar gelijnde, modern aandoende glasramen die ons schijnen uit te nodigen als waren het visitekaartjes voor mensen van heden.

Ze toont haar ouderdom niet : zo stemmig en nóg zo gaaf, zo aangenaam binnenin is ze !

Dagelijks opgezocht en in gebruik, of integendeel muisstil als er toevalligerwijze niemand 'op bezoek is'.

Net onderhouden en door vrijwilligers precieus over gewaakt, geliefd bij en gevonden door vooral ouderen die, verzonken in innig gebed, hun intiemste hartroerselen voorleggen en menigmaal een kaarsje offeren, hopend op vervulling van hun wensen of toch tenminste begiftigd te mogen worden met wat lenigende gewaarwordingen van opbeuring en een geut deugddoende bemoediging op hun levensweg.

Of een enkeling of een paar – het doet er niet toe - die, godsdienstig ingesteld, de Heer opzoeken. Om even bij hun Schepper te verwijlen en te verpozen, tot rust te komen en vol vertrouwen bij Hem als het ware aanleunen of gewoon eerbiedig er zijn, meer niet. Zoals het hen in hun kinderjaren en door het toenmalig godsdienstonderricht en door haar geestelijken en leerkrachten zo zorgzaam, zo God genegen bijgebracht is geworden én, onuitwisbaar, een schat en een steun voor hun verdere levenstocht zal betekenen!

Tevens – wat veel meer voorvalt - door drommen passanten of flanerende toeristen bezocht en 'bekuierd' . Die vooral op zoek zijn hoe “schoonheid” hier eertijds in die bepaalde kerk neerslag, vorm en gelaat meekreeg. Geest en pit gaf aan “*het religieuze*” dat een bovenzintuigelijke waarde is die ons gevarieerd christelijk erfgoed door de eeuwen heen veelal op meesterlijke wijze wist aan te bieden, in tal van kunstwerken, picturale en architectonische sieraden, in merg en been bijbels geïnspireerd en bontkleurig uitgebeeld, - én dät kostbare goddelijke gedachtegoed een onvergankelijke glans en blijvende waarde bezorgde !

“Werkelijk een wonder!”, aldus de vox populi, om, even daarna, hun beklag te doen in de trant van: “alleen maar jammer van dat ontsierend parking huisje met die verkeers-slagbomen en die storende auto's die het zicht op dit juweeltje, op het geheel bederven”. Om dan, wat berustend of nog steeds na pruttelend tot de conclusie te komen: “maar ja, schier alles moet vandaag wijken

voor de vooruitgang van nu, is het niet ? (even schouderophalend) - en daar valt eigenlijk weinig of niets tegen te beginnen !”.

* * * * *

Heel héél lang geleden – vierhonderd jaar terug sedert circa 1615-1620 – was het een onderdeel van het nu al een paar eeuwen ver niet meer bestaande, vrij uitgestrekte klooster van de Orde der Kapucijnen, tot 1797 om precies te zijn. En sindsdien een nog immer fungerende hulpkerk van de parochie Sint-Petrus en -Paulus. Haar bedienaar draagt de titel van “rector”. Na de tweede wereldoorlog achtereenvolgens de priesters Rommens, Denoo, Van Collie, Van Rollegem, Messiaen en tegenwoordig, sedert 1999, F. Sonnevillie alsook in die naoorlogse tijd enkele, niet veel, assisterende Zusters en andere vrijwillig (st)ers.

Voornoemde Remi Denoo (1910-1991) was van 1955 tot einde 1962 de titularis en nam de niet meer te ontkomen algehele restauratie (1961-1962) van “zijn” kerkje op zich, vermoedelijk te meer daar de politieke constellatie (CVP-BSP) qua de verkrijging van de vereiste geldmiddelen, stedelijk en nationaal, toen pas vlotter kon gebeuren . R. Denoo liet daaromtrent een net en betrouwbaar, gedetailleerd en nauwgezet, een soort officieus schriftelijk relaas na, iets waar wij hem zeer erkentelijk mogen voor blijven (1).

* * * * *

In de loop der jaren was de toestand waarin het gebouw verkeerde, bij gebrek aan wat opknappen en sanering, ronduit slecht te noemen. “en het was broodnodig eens grondig aan herstel toe” (2). Niet alleen schade (“werd nogal geleden”), toegebracht tijdens WO 2 (3), maar vooral tijdens de “overstroming van 2 februari 1953” moet “de kerk en de sacristie veel geleden hebben”, Men beweert, dat het water in de Capucienkerk tot 1 meter boven de grond stond. Het water is langzaam moeten wegsijpelen, na grote schade aangericht te hebben aan meubelen, tapijten, altaar treden, chauffage en gewaden in de “kassen” (sic) van de sacristie. De “plancher” (sic) die binnen rondom de kerk lag op een breedte van 1 meter tegen de muur en in gans het koor, was op vele plaatsen gedeeltelijk rot geworden, De muren waren zeer vochtig gebleven en brokkelden regelmatig af.

Van die gelegenheid [= restauratie] wilde men gebruik maken :

- (1) om alles wat volledig slecht was, te vernieuwen;
- (2) om wat kon gered worden, te herstellen;
- (3) om het kerkje dat elke zondag veel te klein was, uit te vergroten;
- (4) om de vele veranderingen die door de verschillende herstellingen waren ontstaan en schaden [= nadeel veroorzaken] aan de bouwtrant, zoveel mogelijk weg te werken en weer te komen tot zuivere en echte architectuur der “oude Capucienkerke” (sic) (4).

De PLANNEN : opgemaakt door architect M. DINNEWET uit Oostende, in overleg met zijn neef, “de beroemde oudheidkenner” E.H. Michiel ENGLISH (sic) uit Brugge. Dinnewet documenteerde zich goed, reisde ter plaatse naar “oude Capucienkerken” en rector R. DENOO verheugde zich na voltooiing van alle werken erover “dat Dinnewet er werkelijk iets zeer schoon(s) van gemaakt heeft” (5).

De AANBESTEDING : beliep 2.125.000 Fr [= 53.125 euro] en werd aan aannemer Albriek (?) VERSCHEURE uit Ichtegem toegekend, “onder architect Dinnewet, Oostende” (6).

1 FEBRUARI 1960 : actie !

Pas – en eindelijk ! – “ na zeer lang aanslepen om de nodige toelatingen en subsidies van de Staat te kunnen bekomen ” (7).

Evolutie van de werken :

Men begon met het afbreken van de sacristie en de zolder (dak) daarboven, alsook met de bergplaats en zolder gelegen achter de toenmalige site van het hoofdaltaar (8). Daar de bergplaats aldaar opgegeven werd en verdween, moest elders plaats gevonden worden. En zo kwam het, dat er boven de sacristie een verdiep voorzien en opgebouwd werd.

De bouwvakkers kaptten een gat in de muur van de [toenmalige] “Home Emilie Jean”(9); een klein kamertje werd zichtbaar en deed nu voor ons dienst als een “noodsacristie”. De meubelen uit de door werklieden aangepakte “eigenlijke sacristie” waren tijdelijk ondergebracht in de “Werkhuizen van Stad”, [toenmaals] gelegen op de “Opex” [Vuurtorenwijk]. Ondertussen konden de “diensten” in de kerk haast ongestoord doorgaan tot de week na Pasen.

Op maandag 25 april 1961 na “Beloken Pasen” [d.i. de eerste zondag na Pasen] werd een afsluiting in hout langs de pilaren, in het midden van de kerk, op getimmerd, met als gevolg dat de kerkruimte in twee verdeeld werd. De linkerhelft met de Onze Lieve Vrouw en de Sint-Antoniusaltaren bleven te onzer beschikking. De rechterhelft, kant Cirkelstraat, diende volledig ontruimd te worden.

[I.] De erediensten :

“ (...) De weekdagen volstond het ons bewaarde deel, doch, vanaf 1 mei tot 1 oktober 1960, dienden elke zondag al de Heilige Missen gelezen te worden in open lucht, namelijk onder het afdak op de speelplaats van het Wezenhuis (Sint-Vincentius a Paulo) (10). Bij schoon en warm weder vond eenieder dat aangenaam. Maar die zomer was het dikwijls koud, [met] veel wind en danig veel regen. Dan dienden de mensen die niet onder het afdak [konden] schuilen, de mis volgen vanuit de gangen en vanuit de vensters van het dispensarium en de huishoudschool [Sinte-Germana; beide gelegen kant Cirkelstraat].

Op 14 en 15 Oogst moesten, wegens de Fancy-Fair (11), de H. Missen opgedragen worden in het hofken op de Oude Mijn (12), toen in de avondmis van 14de (sic) een geweldige regenvlaag losbrak, juist na de offerande, (en) die duurde tot aan de communie. Velen vluchtten naar de omstaande huizen ... ; enkele dapperen bleven staan ... ; ook de priester (E.H. Bouche) (13) met “lekende” (sic) gewaden en kapot geregend boek, onder mijn paraplu ! (...) “ (14).

[II.] Verdere werkzaamheden :

(1) De muur langs de Cirkelstraat zorgde voor twee verrassingen :

- ze verkeerde in zo'n slechte staat (verpulvering !), dat men genoopt was tot algehele afbraak en volledige nieuwbouw (15) ;
- in die muur trof men twee vroegere deuropeningen en verschillende niches aan ;
- de vroegere gotische (sic) vensters worden vervangen door renaissancen (sic) ;
- een opgaande versieringsmuur, met niche en rosace, wordt aangebracht aan de muur in de Cirkelstraat, ter hoogte van het koor “ (16).

- (2) Het dak wordt hersteld :
 volledig nieuwe goten en wateraflopen ; alle gebinte en houtwerk blijft; enkel langs de Cirkelstraat wordt het plancherhout onder de schalies vernieuwd, van aan de dakgoot vier meter hoog; overal komen nieuwe schalies.
- (3) De vloer die sedert de overstroming zeer schuin en krom en oneffen lag, wordt geheel vernieuwd.
- (4) De plancher langs de muren en in het koor wordt opgebroken en ook vervangen door tegels (17).
- (5) De voorfaçade (Kapucijnenstraat) bestond uit twee juist gelijke delen, elk met twee gotische vensters en daarboven in het midden een grote rosace.
- (6) De ingangsdeuren waren ook gotiek :
 – boven de eerste ingangsdeur werd het schild aangebracht van de “Paters Capucienen” (18);
 – boven de niche langs de Cirkelstraat staat een schild met een sleutel, d.i. het oude schild van de Stad Oostende.
- (7) In de niche wordt “een zeer mooie renaissance Onze Lieve Vrouwbeeld geplaatst (...)”. Het is een vergroting van het beeld van Pieter Pepers [1730-1785] (te Brugge op het “Pompke” rechtover de ingang van (het) Sint-Janshospitaal, naast de O.L.Vrouwekerk). Ons beeld wordt gemaakt door ... (19) De Wispelaere, Brugge, kost 17.500 Fr (437,50 euro) en is een geschenk van de familie Boydens, die koffiebranders zijn met een winkel, niet ver vandaan, op de hoek van de Schippersstraat en de Nieuwstraat.
- (8) Renovatie van het hoofdaltaar, het retabel en de schilderij : zijn heerlijk gehavend ! Inzet aan en door de Stad ; tussenkomst van notaris Frans Van Caillie, tevens Schepen. Na vele discussies beslist de Stad tot herstel van het hoofdaltaar in de oorspronkelijke toestand ; het wordt overgebracht en toevertrouwd aan Meester Beeldhouwer Delafontaine te Menen.

“ – Gans het altaar dat zeer schoon eiken hout is, was eerst met een dikke laag witte verf bedekt; daar op donker bruine verf en dan vele lagen vernis. Men kon de afbeeldingen bijna niet meer onderscheiden ; alles met [?] een blinkende, vette, platte koek”.

– KOSTEN :

De Stad: 45.000 Fr (1.115.52 euro) voor het retabel en de schilderij;
 De kerkfabriek; 37.600 Fr (932.08 euro) voor het altaar zelf “,
 Rector Denoo concludeert : “*Het werk is uitermate goed en schoon geslaagd*” (20),

[III.] Aanpakken van de linkerkant van het kerkje :

(A) De rechterkant van de kerk is sedert 1 oktober 1960 weer in gebruik :

- 15/10 : teruggave hoofdaltaar ;
- herstel van een biechtstoel; kostprijs : 4.305 F (106.72 euro) ;
- : – aanvraag aan stad om tussenkomst in herstel van
 - < de twee andere altaren : O.L.Vrouw en H. Antonius ;
 - < de kruisweg
- de sacristie terug in gebruik. Quid meubelen ?

En dan de verzuchting: “*De verdere bouwwerken gaan zeer langzaam vooruit ...*” (21).

(B) Na de ontruiming (1 oktober) van de linkerkant :

- (1) Steken [een gat maken] van een deur naast het altaar van O.L.Vrouw, langs de kant van “Home Emilie Jean” ;
- (2) Dichtmaken van twee vensters links en rechts van het altaar van Sint-Antonius ;
- (3) Verplaatsen van de preekstoel : van de kant (rechts) van de Cirkelstraat (want helemaal tegen licht) naar de linkerkant t.h.v. Het Sint-Antoniusaltaar. Notaris Schepen Frans Van Caillie schenkt een gesculpteerde trapleuning.
- (4) De kerkklok : akkoord met dhr. Frère uit Lo ter elektrificatie.
Prijs: 8.400 F (20.82 euro), met uitzondering van het plaatsen van de leiding.
Te betalen door de kerkfabriek (16 oktober) (22). Midden december klaar (23).
- (5) Een teer punt (gelijk overal) : de VERWARMING !
R. Denoo wijdt hieraan een uitvoerige maar een te technische beschrijving van anderhalve pagina's in zijn manuscript en wij verwijzen desgewenst naar daar (24).

(C) Bijkomende geldmiddelen noodzakelijk :

* 1 december 1960 : vraag aan Stad om een “bijgevoegde begroting” van 220.000 Fr (5453,66 euro) voor volgende werken (9 items) :

1. – zijaltaar O.L. Vrouw ;
2. – altaar Sint-Antonius ;
3. – herstellen van twee biechtstoelen ;
4. – herstellen van 14 kruiswegstaties ;
5. – opkuisen van predikstoel en communiebanken ;
6. – herstel en deels vernieuwing van sacristie meubelen en -kasten ;
7. – herstellen van een twaalfstal schilderijen ;
8. – herstellen van de voorfaçade van het orgel ;
9. – elektrificatie van de kerkklok.

* 23 december 1960 :

- de Stad betuigt haar akkoord met bijgevoegde begroting, maar mits het doen uitvoeren door de kerkfabriek zelf om aldus 40 % vanwege de Staat op te strijken ;
- dit geld zelf zal slechts einde 1961 beschikbaar zijn ... (25)

* 24 december 1960 tot 15 februari 1961 :

- Weghalen van de fel geteisterde kruisweg om volledig hersteld te worden.
Akkoord om teruggave tegen de vasten (15 februari 1961).
- Eerste week van de vasten :
De kruisweg, nu in serie en in lichte(re) kaders gevat, gereed om teruggeplaatst te worden.
Denoo: “*Prachtig hersteld, niet meer te herkennen!*”,
- De officiële heroprichting werd verricht door E.P. Gardiaan (= overste van het klooster), te Brugge.
Commentaar van Denoo : “*Een schone plechtigheid met veel volk!*”,

(D) Kerstdag 25 december 1960 :

Opnieuw ingebruikname van de volledige Kerk !,

“na zeer veel miserie en forceren” maar “tot grote vreugde van iedereen, vooral van de (vele) gelovigen die elke zondag moesten gedruimd staan (:) in de gang of in 't portaal of zelfs buiten op straat” (26)

(E) Verdere werkzaamheden doorheen 1961 :

14 maart 1961 : het altaar van Sint-Antonius weggehaald om opgepoetst en hersteld te worden te Menen door Meester Delafontaine.

27 maart 1961 : – ophangen van de herstelde schilderijen aan de muren ;
– terugplaatsing in niche van de herstelde, *vulgo* genaamd:
“ONZE LIEVE VROUW VAN BIJSTAND” (27).

01 mei-avond 1961 : plechtige inhuldiging en wijding van het O.L.V.-beeld in de open niche in de zijgevel van de kerk, kant Cirkelstraat.

Dit kunstwerk is van de hand van beeldhouwer Paul De Wispelaere, uit Brugge, en geschonken door de familie Boydens (koffiebranders).

Deken Butaye hield het gelegenheidssermoen. R. Denoo : *“Er was zeer veel volk en wat vooral trof, was de zeer devote en geestdriftige stemming. Zij deden aanroepingen en zongen als te Lourdes” (28).*

18 mei 1961 : voor herstelling naar Menen bij dhr. Delafontaine :
< weghaling van het O.L.Vrouw-altaar (40.000 Fr; 991,57 euro)
terug op 26 september 1961.

R. Denoo : *“De afwerking en terugplaatsing gaf alle voldoening”;*

én tezelfdertijd : terugbrenging en -opstelling van het Sint-Antoniusaltaar 30.000 Fr (743,68 euro). Afbreken en terugplaatsen niet inbegrepen . Uitvoerder : dhr. Aannemer Deman, uit Oostende. *“Zij werkten zeer goed” (29).*

[Brugge 1936 –] 6 juni 1961 : Zilveren Priesterjubiläum van R. Denoo ;

Plechtige Eremis opgedragen op 8 juni 1961, te Wijnendale.

Schilderwerken binnenin de kerk : van 06/11/1961 t/m 04/01/1962 :
– Vooraf afwassen en opwrijven ;

Juist vóór Kerstdag 1961 : de werken in de kerk zelf beëindigd ; tegen 4 januari ook de sacristie en gangen en kamers boven voltooid (30).

25 november – 24 december 1961 :
– Begin van de lambrisering van het hoofdkoor ;
én – verlenging van het O.L.Vrouwe-altaar.
Voltooiing met Kerstdag 1961 (31).

(F) Nieuwjaarsmis 1962 :

Wij laten nog eens, postuum dan, de rector aan het woord met zijn dankzeggingen :
– *aan de Goddelijke Voorzienigheid ;*

- aan het Stadsbestuur van Oostende ;
- aan Z.E.H. Kanunnik Deken René Butaye ;
- aan de aannemers en werklieden ;
- aan de schenkers van het O.L.V.-beeld in de nis + trapbekleding van de preekstoel.
- Aan de stoelenzetteren en de kuisvrouwen.

En er werd aangekondigd, dat wij vanaf heden begonnen zijn met te sparen voor **nieuwe kerkstoelen**. Er zijn er 500 nodig ! Prijs: ongeveer 250 Fr (6,20 euro) (32).

R. Denoo : *“Na veel wikken en wegen werd besloten om de stoelen te bestellen bij Dhr. Vanhaverbeke, Stationstraat, te Lichtervelde (...). Een eerste bestelling van 200 stoelen is aangekomen op 5 maart. Een omhaling in de kerk op 28/01/1962 bracht 18.837 Fr (466,95 euro) op. **Veruit de grootste omhaling die ik in die zeven jaar [dat ik hier ben] gekend heb.** Tegen einde maart had ik van persoonlijke giften en uit de speciale offerblok de som van 47.647 Fr (1.181,14 euro) ontvangen. Dadelijk werden nog 100 nieuwe stoelen besteld tegen Pasen. Dat zal dan 300 [stuks] zijn, en daar er 35 stoelen in rekening van de kerkfabriek gebracht werden (9.000 Fr of 223,10 euro), zijn ze dus allemaal betaald. Bemerk, dat de prijs aangekondigd aan 250 Fr (6,20 euro) voor de gevers zo gebleven is, en dat dus de kerkfabriek 10 Fr (0,25 euro) per stoel bijgelegd heeft”.*

De rector besluit als volgt : *“De bevolking heeft ten zeerste de vernieuwing van de stoelen gewaardeerd en buitengewoon mild gesteund. De laatste 100 stoelen (400 tot 500) werden op de Begroting gebracht en alzo door de kerkfabriek betaald. Zij zullen tegen Kerstdag geleverd worden”.*

ALGEMEEN SLOT

=====

“S i c c a v i t u r f i n i s”

Op 12 november 1962, feestdag van Z.E.H. Kanunnik Deken René Butaye, werd ik benoemd tot Pastoor te Bredene (Duinen):

“Heilige Theresia van het Kindje Jezus”

Ik dank God om deze 8 jaren in de Capucienkerk !

R. Denoo
15-11-1962 (33)

* * * *

N A K L A N K
+++++

door Frans Sonnevile (34)
rector sedert 1999.

Men kan pas echt gewagen van opnieuw een aantal opmerkelijke sprongen voorwaarts sedert de oordeelkundige, dynamische en volhardende aanpak t.g.v. van opduikende, noodzakelijke verbeterings- en opschikwerken, – regelmatig voorgevallen vanaf het jaar 2000 tot nu.

Een kort gehouden overzicht kan een en ander in het geheugen griffen !

- De binnenkoer naast de sacristie werd overdekt : zò een betere en grotere bergruimte ;
- 2002 : door gestadige daling van het aantal aanwezige gelovigen is aankoop mogelijk van nieuwe, nog gerieflijkere en esthetischere kerkstoelen. Bij meubelbedrijf G.Mertens, uit Hamont ;
- Aanschaffen van een nieuw orgel : het oude orgel op het doksaal werd ontmanteld. Het betrof een zgn. “Vanhoutte-orgel” uit de 19de eeuw dat tijdens de tweede wereldoorlog beschadigd werd en sindsdien nooit meer bespeeld werd. Wat restte werd vakkundig in kisten geplaatst en overgebracht naar een veilige plaats, nl. in de Dekenij, Dekenijstraat 10.

Een nieuw orgel werd aangeschaft, dat voortaan vooraan naast het zij-altaar staat en in gebruik voldoet.

- 2003 : aankoop van nieuwe gebrandschilderde glasramen. Thema : “*Het zonnelied van Franciscus*” ; ontwerp door dhr. Joost Caen ; vervaardigd in de ateliers van dh. Peters, uit Paderborn.
- Nieuwe verlichting : meer dan noodzakelijk !
- Nieuw altaar (in de richting van het publiek) : vervaardigd van de panelen van een vroegere communiebank.
- De sacristie : volledig vernieuwd.
- Sobere en moderne aanwinst : beschikking over de zgn. “**ELIA**”-ruimte ! Tijdens voornoemde periode, d.i. naast de algehele vernieuwing van de sacristie kreeg de Kapucijnenkerk een zaal ter beschikking die de naam “Eliaruimte” draagt. Gelegen links naast de kerk (kant Kapucijnenstraat) in een nieuwbouw.
- Het doksaal : diende dringend “rechtgetrokken” te worden. Nog een gevolg van de overstroming van 1953 ? De kerk diende wel 3 maanden gesloten te worden.
- 2014 : het koororgel werd uitgebreid.
- “ 1615 – 1997 – 2015 “ jubileum : dient onder de aandacht gebracht en waardig gevierd te worden !

Een 'werkgroep' – bestaande uit de heren Marc Dejan, Jean Pierre Falise, Norbert Hostyn, Emile Smislaert en Frans Sonnevillle – bereidt het evenement voor (sedert najaar 2013 tot midden 2015). Door middel van het organiseren van een, voor de gelegenheid breed opgezette expositie in de ruimten van het vlakbij gelegen Stadsmuseum (Langestraat 69), van 6 september 2015 tot 17 januari 2016.

Titel van deze tijdelijke tentoonstelling :

KAPUCIJNEN IN OOSTENDE
1615 – 1797
2015 : 400 JAAR LATER

- Gelijktijdig verschijnt een artikel in het Heem- en Geschiedkundig tijdschrift “De Plate” in het najaar van 2015 : een transcriptie, onder redactie van Emile Smislaert, van het manuscript (uit 1962) van wijlen rector R. Denoo over : “1960 – 1961 : *herstel- en opschikwerken aan de Capucienkerk te Oostende*”.
Gevolgd door een kort overzicht van later gebeurde, te onthouden onderhoudswerken aan dit prachtig bewaard en gekoesterd godshuis (periode 2000-2015).

NOTEN

- (1) R. Denoo : 1960-1961 : herstel- en opschikwerken aan de Capucienkerk te Oostende [Oostende, 1962].
Het betreft een schrift, type “copyboek”, in A5 formaat, met groenkleurige verkleurde kaften en dat 18 net handgeschreven in zwarte inkt bladen beslaat + 40 onbeschreven geruite bladen. Gesigneerd met : R. DENOO, 15-11-62.
- (2) R. Denoo : *op. cit.*, p. 3.
- (3) Idem : *op. cit.*, p. 2. De omvang is niet meer te achterhalen.
- (4) Idem : *op. cit.*, p. 3.
- (5) Idem : *op. cit.*, p. 4.
- (6) Idem : *op. cit.* p. 2.
- (7) Idem : *op. cit.*, p. 4.
- (8) R. Denoo : De site van “ *de vroegere kerk kwam enkel tot aan de boog die nu gemetst is bij de communiebanken. Daarachter lag een grote bergplaats, met door-gang uit (de) Cirkelstraat naar (de) sacristie, en met een smalle gang langs de muur van de Cirkelstraat waarin de trap kwam naar de zolder en de klok, en op het einde van dit gangske waar nu de dienstingangdeur zit, was de W.C.* ” (p. 5).
- (9) Voornoemd gebouw, in de Kapucijnenstraat gelegen, is sedertdien al een tijd geleden afgebroken en door een verruimde nieuwbouw vervangen. “Home Castel” daarentegen dateert pas vanaf eind de jaren '60 Het huis, gelegen naast het zgn. “Wezenhuis” in de Langestraat droeg de benaming van “Home Castel” en is nu pas gesloopt geworden (incl.: N. Hostyn).
- (10) Gelegen in de Langestraat 83. Het huis van “*De Dochters van Liefde van Vincentius a Paulo*”, congregatiezusters in aanzien die bij ons algemeen in de volksmond als “*De Grijze Nonnen*” gekend waren, is zeer onlangs (einde mei 2015) gesloopt geworden ...
- (11) Jeannot Van Hoenackere : 100 jaar aanwezigheid van de Dochters der Liefde in Oostende (1895-1995), in : De Plate (tijdschrift); jrg. 24, 1995, p. 147-152, 220-224 : ill. Op p. 222 : “*Fancy-Fair : 48 maal heeft hij plaats gehad (tot en met 1974)*”.
- (12) Later (onbepaald) werd dit “hofken” wegens erge verwaarlozing van groen en wegens de slechte hygiëne door de naaste bevolking “Buchenwald” genoemd [mondelijke getuigenis van mevr. Simone Dekeyser].

- (13) Priester R. Bouche, leraar Onze Lieve Vrouwecollege (Lager Secundair Onderwijs) te Oostende.
- (14) Uitvoerig geciteerd uit R. Denoo : *op. cit.*, p. 5-6.
- (15) R. Denoo : *op. cit.*, p. 6.
- (16) Idem : *op. cit.*, p. 7.
- (17) Idem : *op. cit.*, p. 7.
- (18) Idem : *op. cit.*, p. 7.
- (19) onleesbaar ...
- (20) R. Denoo : *op. cit.*, p. 8. N. Hostyn wees me op een onnauwkeurigheid van de auteur in de tekst zelf.
- (21) Idem : *op. cit.*, p. 9.
- (22) Idem : *op. cit.*, p. 9-10.
- (23) Idem : *op. cit.*, p. 13.
- (24) Idem : *op. cit.*, p. 10 en 11.
- (25) Idem : *op. cit.*, p. 12.
- (26) Idem : *op. cit.*, p. 13. De algehele voltooiing gebeurde pas met Kerstmis 1961.
- (27) In een berichtje tot mij d.d. 6 juni 2015 is Norbert Hostyn zelfs van mening dat “zo'n 'restauratie' nu niet meer zou mogen !”
- (28) R. Denoo : *op. cit.*, p. 14,
- (29) R. Denoo : *op. cit.*, p. 15 en 16. Zie ook op p. 8,
- (30) R. Denoo : *op. cit.*, p. 16,
- (31) R. Denoo : *op. cit.*, p. 16,
- (32) R. Denoo : *op. cit.*, p. 16,
- (33) R. Denoo : *op. cit.*, p. 17-18 (slot)
- (34) F. Sonnevile: *Toevoegingen bij tekst van R. Vancraeynest (voorstel)* (e-mail d.d. 10 februari 2014).